

ȘTIINȚE ALE NATURII

Ioana Câmpean | Cristina Chifor | Doru Chifor

caiet de

aplicații

clasa

3

SINAPSIS®

CAPITOLUL I: ȘTIINȚELE VIEȚII	4
Caracteristici ale viețuitoarelor	4
De ce au nevoie viețuitoarele?	4
Ciclul vieții	6
Înmulțirea viețuitoarelor	8
Cum reacționează viețuitoarele la diversele schimbări ale mediului?	10
Recapitulare	12
Reacții ale unei plante la diferite schimbări ale mediului	14
Adaptarea la variațiile de temperatură	14
Adaptarea la lumină	15
Reacții de apărare	16
Reacții ale animalelor la schimbările de mediu	17
Adaptarea la variațiile de temperatură	17
Adaptarea la lumină	18
Reacții de apărare	19
Recapitulare	20
Principalele grupe de animale	22
Ce sunt insectele?	22
Ce sunt peștii?	24
Ce sunt amfibienii?	26
Ce sunt reptilele?	28
Ce sunt păsările?	30
Ce sunt mamiferele?	32
Recapitulare	34
Omul - menținerea stării de sănătate	36
Cum ne păstrăm sănătatea?	36
CAPITOLUL AL II-LEA: ȘTIINȚELE PĂMÂNTULUI	38
Apa, aerul, solul	38
Resurse naturale - tipuri, folosire responsabilă	40
Mișcarea apei pe suprafața Pământului	42
Schimbări ale stării de agregare a apei. Circuitul apei în natură	44
Fenomene ale naturii: ploaie, ninsoare, vânt, fulger, tunet	46
Poluarea apei, a solului, a aerului	48
Recapitulare	50
CAPITOLUL AL III-LEA: ȘTIINȚELE FIZICE	52
Proprietăți ale corpurilor (formă, culoare)	52
Proprietăți ale corpurilor (lungime, întindere)	54
Volumul corpurilor	56
Masa corpurilor	58
Stări de agregare (solidă, lichidă, gazoasă)	60
Topire, solidificare, vaporizare, condensare	61
Proprietățile unor metale. Utilizări	62
Interacțiuni la distanță (ex: atracția gravitațională)	64
Interacțiuni de contact (ex: frecarea)	64
Forțe și efecte (deformare, mișcare)	66
Magneți. Utilizări ale magneților. Busola	68
Electrizarea corpurilor	69
Mișcare și repaus	70
Recapitulare	72
RECAPITULARE FINALĂ	74
SĂ NE JUCĂM PUȚIN	78

CAPITOLUL I: ȘTIINȚELE VIEȚII

Caracteristici ale viețuitoarelor De ce au nevoie viețuitoarele?

1 Geo știe!

Plantele, animalele și omul alcătuiesc lumea vie. Pentru a trăi și a se dezvolta, viețuitoarele au nevoie de aer, apă, hrană și căldură.

Fără apă plantele se ofilesc și mor. Animalele erbivore nu ar avea ce mânca, iar cele carnivore nu ar rezista nici ele fără hrană și adăpost. Omul nu poate trăi fără apa pe care o ia din natură.

aer = amestec de gaze absolut necesar vieții pe Pământ;

apă = lichid fără culoare, miros și gust, care formează unul dintre învelișurile Pământului;

hrană = tot ceea ce servește la alimentația omului, animalelor și plantelor;

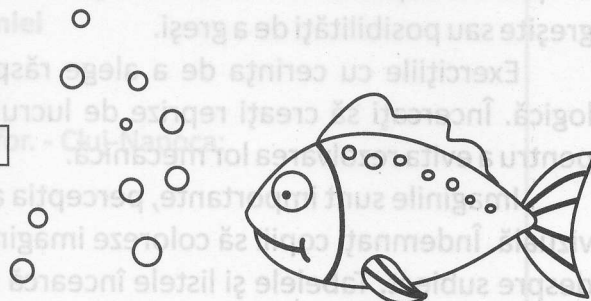
viețuitoare = tot ceea ce se naște, trăiește și apoi moare;

animale erbivore = animale ce se hrănesc doar cu plante;

animale carnivore = animale care se hrănesc mai ales cu carne.

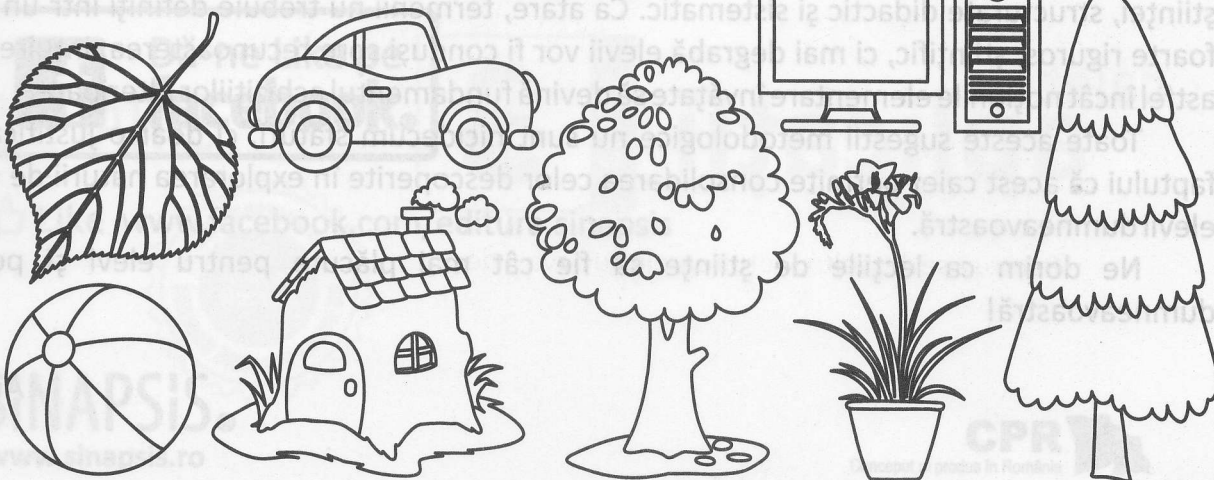
2 Adevărat sau fals?

- Toate viețuitoarele respiră. ☐
- Un copil poate rezista fără aer două ore. ☐
- Pentru că trăiesc în apă, peștii nu respiră. ☐
- Plantele își iau hrana necesară din sol. ☐
- Unele specii de copaci pot trăi fără apă. ☐

3 Cum trebuie să fie aerul pe care îl respirăm?

4 Colorează elementele din natură care ne dau aer curat.

5 **Știați că...**

- Omul poate supraviețui câteva săptămâni fără hrană, câteva zile fără apă, însă numai câteva minute fără aer?
- Cinci minute fără aer pun viața în pericol?
- Poluarea atmosferică este principala cauză a deceselor în cazul a 800.000 de oameni într-un an?
- Pentru a curăța aerul de poluarea generată de mașini și de industrie avem nevoie de o pătură de arbori de mărimea Statelor Unite?
- Omul inhalează zilnic aproximativ 15.000 litri de aer?

6 **Experiment.**

la două ghivece cu plante asemănătoare. Alege un ghiveci și îngrijește doar planta aflată în el. După două săptămâni compară cele două plante. Ce crezi că se întâmplă cu planta din celălalt ghiveci, dacă nu a fost udată timp de două săptămâni?

Desenează în ghivecele de mai jos două plante: una care a fost udată zilnic și una care nu a mai primit apă de două săptămâni.

7 **De ce?**

De ce sunt plantele importante pentru viața pe Pământ?

---

8 **Completează:**

Pentru a se dezvolta, viețuitoarele au nevoie de _____ , _____ , _____ și _____ .

Plantele ne dau _____ de care avem nevoie pentru a respira.

Omul își ia apa necesară din _____. De aceea este important să nu _____ mediul înconjurător. Toate _____ suferă din cauză poluării.

Ciclul vieții

1

Geo știe!

Este o lege a naturii, ca viețuitoarele să se nască, să se dezvolte, să aibă urmași, iar apoi, treptat, să îmbătrânească și în final să moară. Acest drum este numit **ciclul vieții**, deoarece are un început și un sfârșit și este continuat în același mod de generațiile următoare.

Ciclul vieții diferă de la o specie la alta și este influențat de condițiile de viață.

specie = categorie de plante sau de animale care au aceleași caracteristici;

generații următoare = urmași.

2

Completează aritmogriful:

1. Puiul căprioarei se numește ...

2. Girafele se hrănesc ușor cu ...

3. Animal originar din Africa, din familia cailor ...

4. Animal mare, negru, cu coarne,
originar din Africa, se numește ...

5. Puiul raței se numește ...

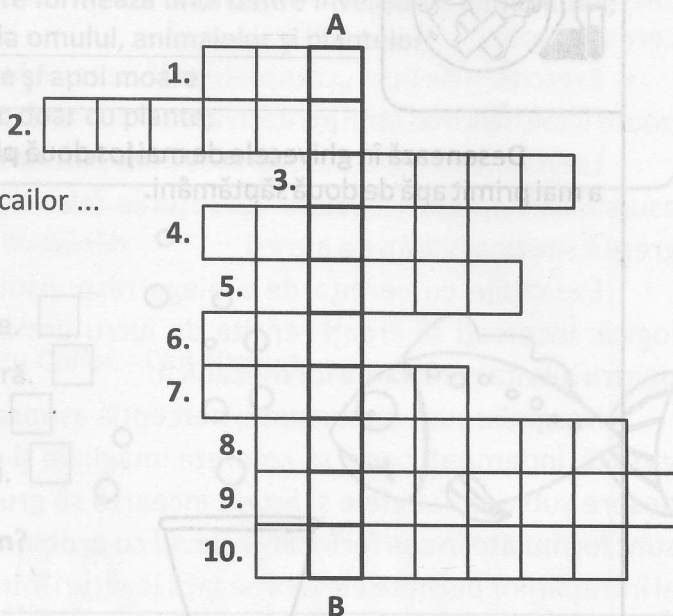
6. Mânzul este un pui de ...

7. Puiul câinelui se numește ...

8. Orice viață începe prin ...

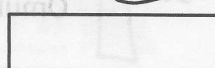
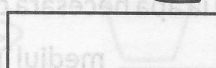
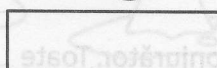
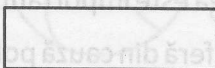
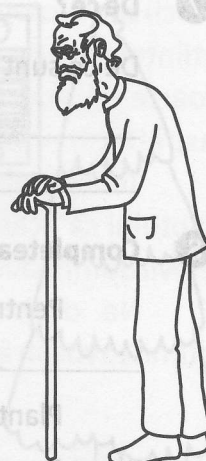
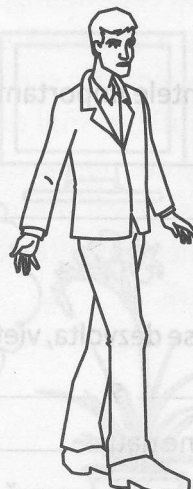
9. Puii ajung adulți prin ...

10. Copilul nou-născut se numește ...

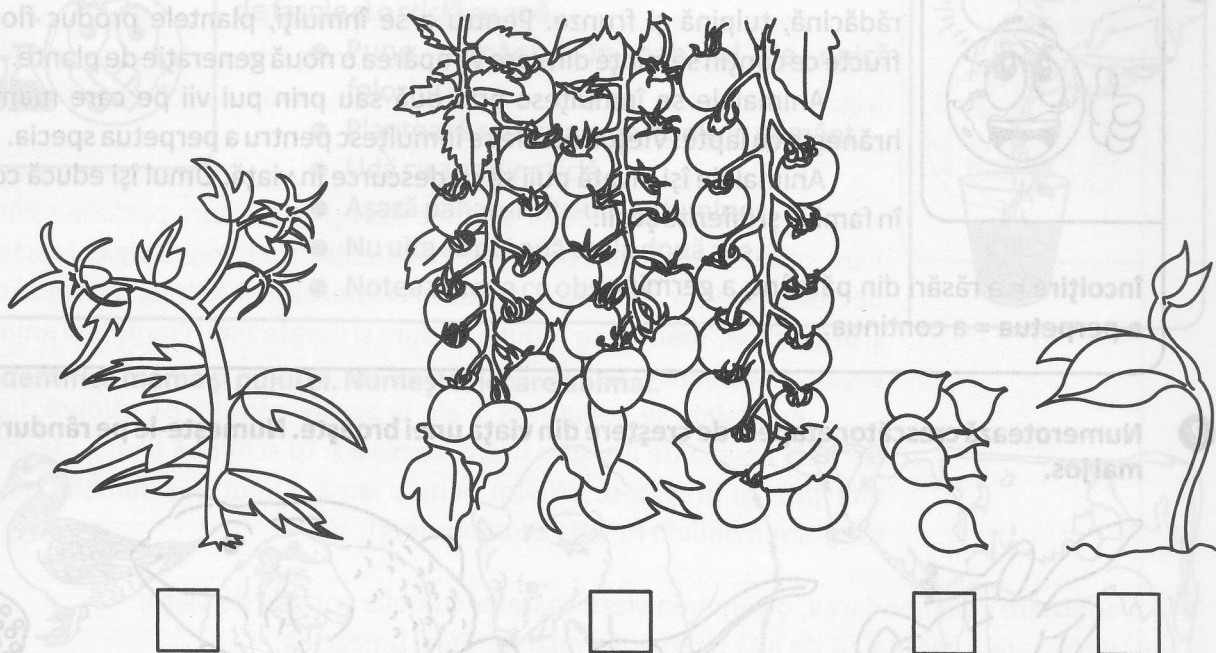
3

Numește stadiul vieții în care se află oamenii din imagini.

Resurse pe care le poți folosi în învățare

4 Numerotează diferitele stadii de creștere a roșiei.

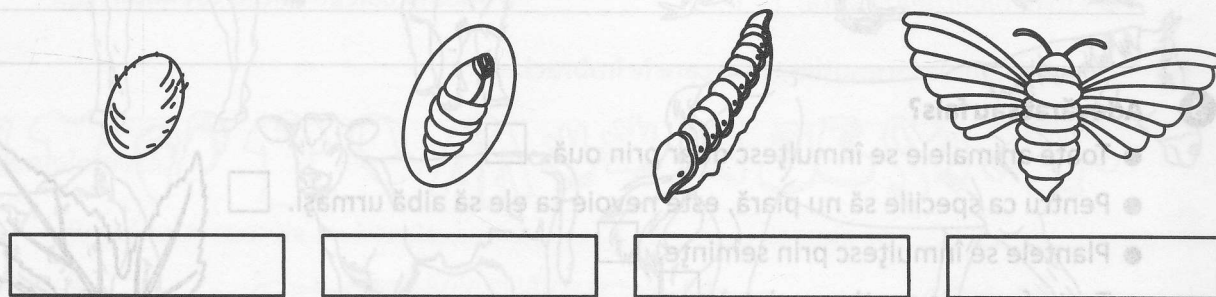
Scrie pe rândurile de mai jos care sunt stadiile de dezvoltare a roșiei.

---

5 Numește fiecare stadiu din viața unui fluture.

6 Activitate practică.

Pe o coală de hârtie alcătuieste harta familiei tale. Folosește în acest sens poze cu membrii familiei, desene care să ilustreze ocupația lor, preferințele lor sau visurile lor.

7 Completează:

Toate _____ de pe Pământ se nasc, cresc, îmbătrânesc și mor. Acest drum, care are un început și un sfârșit, poartă denumirea de _____.

Ciclul vieții diferă de la o specie la alta și este influențat de _____.

1 Geo știe!

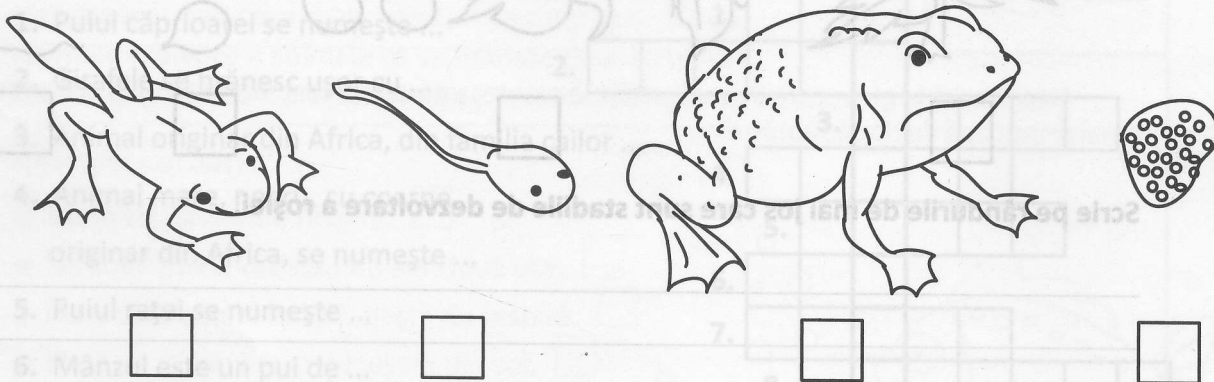
Plantele se nasc din semințe, prin încolțire (germinație). Ele au rădăcină, tulpină și frunze. Pentru a se înmulți, plantele produc flori și fructe ce conțin semințe din care va apărea o nouă generație de plante.

Animalele se înmulțesc prin ouă sau prin pui vii pe care mama îi hrănește cu lapte. Viețuitoarele se înmulțesc pentru a perpetua specia.

Animalele își învață puii să se descurce în viață. Omul își educă copiii în familie și diferite școli.

încolțire = a răsări din pământ; a germina;
a perpetua = a continua.

2 Numerotează crescător etapele de creștere din viața unei broaște. Numește-le pe rândurile de mai jos.

☐
☐
☐
☐

3 Adevărat sau fals?

- Toate animalele se înmulțesc doar prin ouă. ☐
- Pentru ca speciile să nu piară, este nevoie ca ele să aibă urmași. ☐
- Plantele se înmulțesc prin semințe. ☐
- Toate frunzele conțin semințe. ☐
- Omul se înmulțește prin ouă. ☐

4 De ce?

De ce este nevoie ca viețuitoarele să aibă urmași?

De ce agricultorii păstrează semințele unor plante?

5 Experiment.

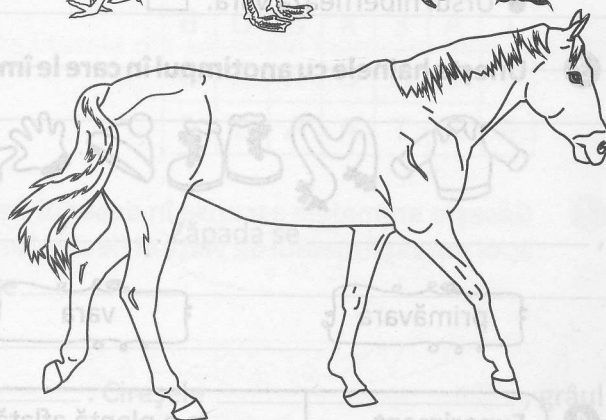
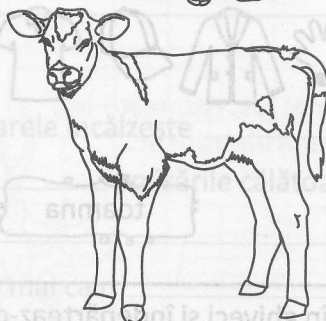
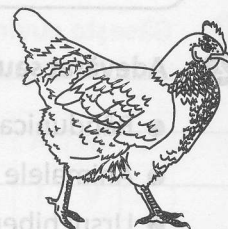
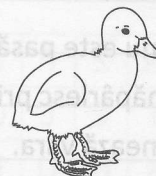
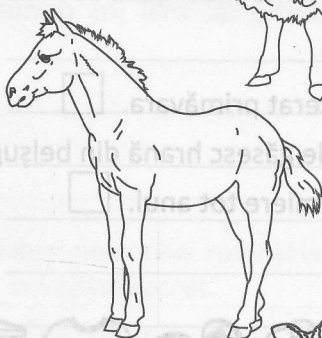
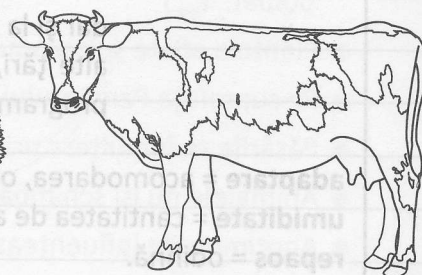
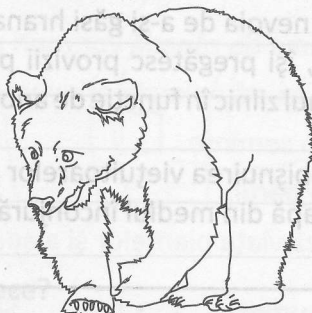

Pentru acest experiment ai nevoie de un pahar de unică folosință, puțin pământ, trei boabe de fasole și o sticlă cu apă.

- Pune pământul în paharul de unică folosință.
- Plantează semințele de fasole în pământ.
- Udă cu apa din sticlă.
- Așază paharul într-un loc luminos.
- Nu uita să pui apă tot la două zile.
- Notează ceea ce observi.

6 Identifică mama și puiul ei. Numește fiecare animal.

7 Completează:

Plantele se nasc din _____. Animalele se înmulțesc prin _____ și prin _____. Atât animalele, cât și omul învață _____ cum să se descurce mai bine în _____.

Toate viețuitoarele se înmulțesc pentru a _____ specia.